

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semenških ulicah št. 2. — Naznamilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 10.

V Ljubljani, 14. maja 1890.

Letnik III.

III. shod katoliškega političnega društva v Ljubljani.

V nedeljo, dné 11. maja, osnovalo je „Katoliško politično društvo“ tretji društveni shod in sicer v redutni dvorani v Ljubljani. Dasi je bilo vreme ta dan prekrasno ter je mnogo ljubljancev izvabilo na deželo, in dasi so se obhajale tu ob 7. uri tudi Smarnice po nekaterih cerkvah, vkljub temu se je zbralo kmalu po 7. uri nad 300 društenikov in gostov v prostorni redutni dvorani. Shod je pričel društveni podpredsednik, grajšček in deželni odbornik gosp. Oton Detela. V svojem lepem nagovoru je omenjal prvega maja, govoric in strahov, ki so se slikali o tem dnevu. Hvala Bogu, prvi majnik je mirno prešel, a prihodnji, kdo vé, če bodo letošnjemu podobni, ako se o pravem času in na pravem kraju ne poravnajo zamotane razmere med delavci in delodajaleci. To pa je mogoče doseči le na podlagi krščanske vere in zato je popolno nespametno, ako liberalci pravijo, da vera nima nič opraviti s politikom. Priznalno omenja gosp. predsednik tudi lepih besed ministra grofa Falkenhayna, ki je omenjal, da morajo biti božje zapovedi podlaga društenemu redu na svetu; le tedaj bo vžival vsakdo svoje pravice. V tem oziru, sklene gosp. govornik, se mi s ponosom oziramo na svojega cesarja, ki tudi vsikdar in očitno spolnuje svoje dolžnosti kot veren sin katoliške cerkve. S trikratnim slavoklicem na presvetlega cesarja, ki so stotero odmevali iz ust poslušalcev, sklene gosp. predsednik svoj pohvalno sprejeti nagovor.

Za njim govoril je jasno in temeljito g. deželni poslanec Fr. Povše o „nedeljskem počitku“. Razlagal je žalostno prikazen, kako da se nedelje in prazniki vedno bolj onečastujejo z nedeljskim delom vzlásti po mestih, a kolikor bolj delajo ob

nedeljah, tem manj je uspehov in blagostanja, kajti prazno je delo brez blagoslova z nebes. Dokazoval je, da moramo kot verni katoliki zahtevati nedeljski počitek, ki je v zdravstvenem, kakor tudi v gospodarskem oziru koristen človeški družbi. Delavec namreč ni samo orodje pri mašini, on je tudi človek, on je kristijan, on je družinski oče in tudi kot tak ima svoje pravice in svoje dolžnosti. Žalostno za delavca-očeta in njegovo družino, ako oče mora delati v petek in svetek, ako nikoli ne more biti doma pri svojih otrocih, da bi jih vzgojeval, da bi se med njimi vtrjevala družinska vez ljubezni in spoštovanja. — Pa tudi v gospodarskem oziru nedeljski počitek ni škodljiv blagostanju, to nam najjasneje spričuje Angleška, kjer je nedeljski počitek strogo zapovedan in vendar se ta država sme gledé splošnega blagostanja meriti z vsako drugo državo. — G. urednik in deželni poslanec Ig. Žitnik je govoril o prvem majniku, o razmerah med delavci in gospodarji ter pojasnjeval natanko in poljudno, kaj zahtevajo delavci, kaj morejo zahtevati, in kaj se jim more in mora dovoliti, da se bo zopet zadovoljnost vselila v človeško družbo. Vzlásti pa je povdarjal, da so zastonj vsi poskusi ugodno rešiti delavsko vprašanje, ako se ne bodo pri tem ozirali na vero, na krščanstvo. Zakaj delavec in delodajalec ne potrebujeta le denarja, njima treba tudi pridnosti, vestnosti, skromnosti in potrpežljivosti, teh kreposti pa je iskati in najti le pri vernih ljudeh. — K sklepu je podal društveni tajnik A. Kalan pregled najnovejših dogodkov po svetu, posebno pa v Avstriji in ožji naši slovenski domovini. Omenjal je med drugim uspešnega in marljivega delovanja naših državnih poslancev ter

predlagal, da se jim zato izreče iskrena zahvala, kar pričujoči soglasno potrdijo. — Spominjal se je tudi žalostnih naših razmer med Slovenci vzlasti v Ljubljani ter z vso odločnostjo oporekal lažnjivi trditvi nasprotnikov, kakor da bi „Katoliško politično društvo“ delalo razpor med Slovenci, da bi bilo že osnovanje našega društva izdajstvo na narodni stvari, da še več, kakor izdajstvo; tako namreč je brati v „Narodu“. — Kdo da izdaja narod, njegovo vero in poštenje, to smo že zadnjič povedali. Tisti namreč, ki se ob volitvah družijo z zagriženimi liberalnimi Nemci proti vernim svojim slovenskim rojakom. Tega seveda agent Hribar in tovariši, ki menda mislijo, da imajo sami narodnost v zakupu, nečejo priznati držče se prislovice: Ako si kaj storil, reči, da nisi.

▼ tem oziru smo prejeli za „Domoljuba“ naslednje vrstice:

Na podlagi § 19. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862 zahtevam, da priobčite v prihodnji številki „Domoljuba“ z ozirom na članek „po volitvah“, ki je bil priobčen v št. 9. z dne 1. maja 1890, sledeči popravek:

Ni res, da bi bil jaz „pripeljal na voliše zoper slovenske rojake kakega najbolj zagriženega liberalnega Nemca“;

ni res, da bi bil jaz „kolodvorskemu restavratérju ultranemcu Koenigu stiskal na magistratu roké“;

ni res, da bi mi bila „narodnost le krinka, pod katero vtihotapljam svoje brezverske nazore med Slovence“.

V Ljubljani, dne 2. maja 1890.

Iv. Hribar.

Dostavek vrednikov: G. agentu Ivanu Hribarju to-le:

Radi pritrdimo, da Vi niste pripeljali na voliše zagriženih liberalnih Nemcev. Ako že hočete jahati besede, recimo, da so jih konji pripeljali, če niso volilci peš prišli; upamo namreč, da Vas absolutna ljubezen do domovine tako daleč vendar ni speljala, da bi bili kje mej potoma spregli konja iz voza, kjer se je peljal g. Koenig ter ga s pomočjo Tavčarjevo pripeljali samotež do voliše. Tudi to bi bila značilna slika za Vašo nad vse domovinsko ljubezen; celo škof Strossmayr bi je bil vesel.

Vi pravite: Ni res, da bi bil stiskal roke gosp. Koenigu; temu radi pritrdimo, ker vsakdo, ki je „Domoljubov“ članek razumel, vé iz zveze stavkov, da so te besede vzete v prenesenem pomenu. Reči smo le hoteli, kar je dr. Tavčar sam pred mestno dvorano ob priliki, ko je šel gosp. Koenig volit, rekel: „Vsak glas dober!“ torej tudi glas najbolj zagriženega Nemca proti slovenskemu rojaku: to zopet v električni luči kaže Vaše absolutno rodoljubje.

Dalje pravite: Ni res, da bi bila meni narodnost le krinka, pod katero bi vtihotapljal brezverske nazore med Slovence. Žal, da „Domoljub“ mora pri tem reči: Kar sem pisal, sem pisal, dokler se

Listek.

Ocvrtje.

Ni posebnega, nenavadnega ni na mizarskem mojstru Petru; opravlja pridno svoje rokodelstvo in zraven tega oskrbuje še lepo kmetijo, katero je priženil. Hiša njegova stoji blizo velike ceste, koder je vedno videti mnogo raznovrstnih popotnikov. Sosedje njegovi Petra spoštujejo; rad zasluži, tako sodijo o njem, pa tudi drugim privošči košček kruha; ni ravno najbolj radodaren, vendar noben revež ne gre brez darú od njegove hiše. V tem oziru ima neko posebno svojo „muho“.

Kadar koli namreč pride po veliki cesti kak rokodelski pomočnik ter se oglasi v delavnici pri mojstru Petru za dar, vselej mora popustiti hišna gosposinja, skrbna žena Marta, svoje delo in nevtogoma mora rokodelcu napraviti „ocvrtje“ iz jajec. Tako hoče Peter imeti in on mora že vedeti zakaj. Marsikak rokodelec se začudi, ko poprosi darú ter

mu mojster Peter reče, da naj počaka „ocvrtja“, ki se zanj takoj pripravi. Nekateri popotni pomočniki, ki ne poznajo šegavega Petra in ki menijo, da se iz njih norčuje, ocvrejo jo po cesti naprej, veseli, da se jim ni prigodilo nič hujega. Kdor pa je verjel gospodarju ter se vsedel na klop pred hišo ali po zimi počakal v gorki delavnici, pred njim je kmalu prijetno zadišal „ocvrt“ in slišal je prijazno povabilo mojstra Petra, da naj se le pokrepča s tečno hrano za daljno pot.

„To je pa tako, kakor pri nas v največjih praznikih“, govoril je nekega dne sam seboj lončarski pomočnik, ko se je poslovil od gostoljubnega mizarja, „ko bi bilo takih hiš veliko ob veliki cesti, tedaj bi se nam rokodelskim popotnikom bolje godilo, kakor se nam navadno godi. Kako redek je košček kruha, ki ga dobim in koliko bolj redka je še prijazna beseda, prijateljski obraz, ki jo slišimo, ki ga vidimo na potu od nemila do nedraga“. — „Ha, ha, proč danes s takimi mislimi. Bog živi mojstra mizarja in njegovo skrbno gosposinjo; izvrstno „ocvrtje“ dobi se v njih gostoljubni hiši!“ In vesel ter zadovoljen je zvižgal rokodelec svojo

Ivan Hribar ne izjavi, da se ne strinja s pisavo „Narodovo“. Ta list namreč, kakor pisava kaže, je glasilo agenta Hribarja, in nikjer nismo brali, da bi bil kodaj g. Hribar izjavil v listu, da obsoja protiverske nazore „Narodove“, ki jih razširja med Slovence; dokler torej g. Ivan Hribar tega ne stori,

moramo še vedno ostati pri svoji trditvi, da pod krinko narodnosti vtihotaplja brezverske nazore med Slovence. — Sploh pa bi gledé laži, obrekovanja in zavijanja v časniških poročilih svetovali „Narod-Brusovi“ kompaniji, naj pometa pred svojim pragom, dela bo imela vedno čez glavo dovolj!

Kaj je novega po svetu?

V sredo so za zdaj končali *državni poslanci* svoje delovanje. Reči moramo, da vzlasti slovenski poslanci niso mogli boljše zastopati koristi svojih volilcev, kakor so storili. Vzlasti je velike važnosti, da so Dolenjem priborili prepotrebno dolenjsko železnico. Že l. 1864 je kranjska trgovska in obrtniška zbornica, l. 1866 in 1868 deželni zbor kranjski poslal prošnje ministerstvu za to železnico. L. 1888 je sklenil deželni zbor, da bode podpiral graditev železnice ter dovolil za to 500tisoč gold. v obrokih za nakup glavniških delnic. Dolenjska železnica bo dolga na obeh progah 131·5 klm. Ta železnica se bo pričela v Ljubljani na vzhodni strani kolodvora južne železnice ter se bo izpeljala do Grosuplja. Pri Grosuplju se razdeli. Glavna črta se obrne čez Višnjo goro, Temeniško dolino, Trebnje in Mirno peč do Bršljina, kjer bo postaja za Novo Mesto. Ob levem bregu Krke se obrne nazaj do Gornje Straže. Črta na Kočevje se odcepi na Grosupljem ter obrne skozi Dobropolje na Velike Lašice, Ribnico in Staro Cerkev

na Kočevje. — S tem je vresničena najiskrenejša mnogoletna želja Dolenjcev; upati je, da jim bo mnogo koristi donášala v gospodarskem oziru; ako se pa sčasoma podaljša železnica do Karlovca, bo tudi za vojaško upravo velikega pomena, ker bi po bližnjici vezala Avstrijo z južnim Balkanom. — Zelo pomenljivo je, kar je govoril poljedelski minister *grof Falkenhajn* v državnem zboru. Govoril je namreč o zboljšanju plačila za delavce, rekel je med drugim, da tudi on želi delavcem zboljšanje njih stanja, vendar treba zato, da tudi spolnujejo svoje dolžnosti. Isto tako naj gledajo bogatini in delodajalci, da jim bogastvo ne postane zlato tele, ki bi ga ljudje molili in okoli njega plesali. Da se pa to ne zgodi, ne smemo trpeti, da bi ljudje vero obkidavali z blatom, da bi zasmehovali in zasramovali to, kar je z vero v zvezi, da bi se norčevali iz Boga in večnosti. Spoštovati se morajo vse božje zapovedi; zakaj prve štiri božje zapovedi so podlaga veljavi božji, družinski, državni; le tedaj bo mogoče za-

pesmico, pozabil vseh svojih britkosti ter brezskrben hitel po cesti naprej, češ, Bog ima še mnogo dobrih ljudi na svetu.

Vsakemu popotnemu rokodelcu je dobro dišalo „ocvrtje“ v Petrovi hiši; a zvedel vendar nobeden ni, zakaj ga je dobil. S teboj, dragi bralec, bo danes ravno narobe; ti tukaj ne boš dobil „ocvrtja“, a zvedel boš, zakaj ga mojster Peter oskrbi vsakemu popotnemu rokodelcu. Tako „ocvrtje“ je namreč pripomoglo, da je Peter priženil svojo sedanjo lepo kmetijo; zgodilo se je to natanko, kakor ti hočem sedaj povedati:

V tej hiši cvrla je neko nedeljo, bilo je ravno cerkveno „žegnanje“ ali proščenje, ali somenj, kakor drugod pravijo, že bolj postarna gospodinja po končanem cerkvenem opravilu v ponvi na ognjišču; tak dan je bilo treba sevéda pošteni in pridni družini kaj boljšega pripraviti. Ko je delo dovršeno, postavi gospodinja ponev od ognja na ognjišče ter gre v hišo, da pregrne mizo in jo napravi. Družina je bila zbrana na vrtu v senci pod košatim orehom. V tem stopita v vežo dva rokodelska popotnika hoteč prositi božjega darú. Nikjer ni bilo nobenega človeka, le

„ocvrtje“ jima je tako prijetno in zapeljivo dišalo z ognjišča.

„Nikjer nobenega?“ pravi prvi bolj tiho; najbrže se je bal, da bi ga kedo ne slišal.

„Tiho bodi“, pravi drugi, „nikjer ni nobenega, gotovo so vsi pomrli in mi, ki smo živi, smo njih dediči!“ V tem pa urno zagrabi ponev z ognjišča in bliskoma jo švigneta z „ocvrtjem“ čez cesto v bližnji gosto zaraščeni gozd. Ko se čutita dovolj varna, sedeta na mehke mah ter začneta iz ponve pobirati lepo dišečo in okusno napravljeno jed. Bilo jo je za celo družino; jedla sta, kolikor sta mogla; le žal jima je bilo, da je danes tako majhen njihov želodec, ki je sicer vedno tako prazen in prostoren.

— Slaba vest pa, da sta kradla, napravila jima je velik strah; blizo grma, za katerim sta se skrivala, nekaj zašumi in mislila sta za trdno, da so jih gotovo iz hiše zasledili. Prepozno je bilo, da bi bila bežala, le bolj tesno se še skriveta za grm. Strah njujin je bil prazen. Po gozdni stezi jo namreč primaha mlad rokodelcec, hotel si je po bližnjici skozi gozd prihraniti lep kos zavite ceste. — „Nič hudega ni“, pravi prvi, „ta je eden naših vrstnikov, malo majhen

branjevati, da se ne bo tako grozno prelamljala sedma zapoved. Ako med ljudmi izgine vera v Boga, izgine tudi spoštovanje veljave iz človeškega srea in država bo težko branila ljudem blago in imetje. Takih besed do sedaj katoliki nismo bili vajeni slišati od ministrov; zato je nam tem ljubše, da tudi svetovalci cesarjevi očitno spoznavajo svoje trdno versko prepričanje. — Na *Italijanskem* so poslanci-senatorji nekoliko račun zmedli Krispiju, ki je hotel meni nič tebi nič ves denar cerkvenih vstanov porabiti v druge namene. Še celo liberalni poslanci so se ustavili taki brezozirni sili; Krispi je grozil, da bo odstopil, ali pa z novimi volitvami sklical se na voljo ljudstva, a vse mu ni nič pomagalo; poslanci so ono določbo zavrgli z večino glasov. Krispi pa, ki se drži ministerskega stola kakor klôp kože, vendar ni odstopil, temveč bo z ono postavo še enkrat poskusil svojo srečo. — Na *Francoskem* so v Parizu imeli

volitve za mestni zbor; popolno so propadli prijatelji Bulanžerjevi, tako da je generalova zvezda zdaj popolno zatemnela. Republikancem so pomagali k zmagi posebno strahovi prvega majnika, s katerimi so grozili ljudstvu, ki sevéda ljubi mir in red in svoje imetje. — Na *Nemškem* je cesar v svojem prestolnem govoru povdarjal svojo skrb za delavske stanove ter pojasnjeval pota, kako se približati po dobrih zakonih temu namenu. Bolj žalostno pa je bilo slišati, da bodo zopet za vojake veliko več milijonov potrebovali na leto kakor do sedaj. Mi namreč mislimo, da se delavskim stanovom ne bo bolje godilo, dokler bodo ljudstva do vratu v orožju in dokler bodo delavci v najboljših letih odvzeti gospodarskemu delu. — Na *Srbskem* se vedno bolj očitno kaže rovanje ruskih agentov zoper Avstrijo; le majhne iskre je treba, in sovraštvo se bo pričelo očitno kazati.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Vipavske doline. Letina nam sedaj dobro obeta. Sadno drevje: češnje, marelice, fige itd. je še precej obloženo, in ako ne bo kake posebne ne-zgode, dobite Ljubljane in drugi kmalo svežo novino. A glavni pridelek naš je in ostane le vino. Ž njim dobi Vipavec denar za davke in druge potrebe, zraven tega mu še kako grenko uro posladi.

Lansko leto nagajala nam je strupena rosa, nekaj malega vinogradov se je rešilo s tem, da so trsje škropili z modro galico. Žalostno smo gledali, ko nam je prezgodaj odpadalo perje s trte, le tam, kjer so škropili, je ostalo in grozdje popolnoma dozorelo. Letos smo se zavarovali proti tej nezgodi. Kranjska kmetijska družba doposlala nam je modre galice za-

je še, najbrže je še le izlezal iz gnjezda in je to njegova prva pot po svetu. Ta gotovo tudi ni sit in zanj bi bilo ocvrtja še dovolj.*

„He, he, prijatelj, kam tako hitro in moško? Sedi k nama v senco; glej, kako dobro kosilo te čaka. Kmet tam-le v bližini, kmalu prideš do njega, ima danes gostje in ko sva ravno mimo prišla, je tudi naju pogostil ter nama dal dobro kosilo, katero tu v senči povživava, a mož je bil predober, dal je nama preveč, sedi torej sem-le v senco in povzij, kar je nama ostalo, saj gorkega danes še gotovo nisi imel v želodcu.“

Z nekim strahom se jima približa mlad tujec in ker le silita vanj, sede k njima na mah, vzame iz svoje torbe žlico ter začne pobirati kosce iz ponve.

„Glej ga, glej“, pravi eden rokodelcev, „ti pa še žlico nosiš seboj; gotovo še nisi bil daleč po svetu?“

„Danes je četrti dan, kar sem od doma“, pravi vprašani, „in prvi dan, ko imam nekaj gorkega v želodcu. Bog vama povrni, draga prijatelja vajino prijaznost!“

„Kaj se boš nama zahvaljeval? Hvala gre le onemu kmetu, ki je hotel, da se tudi mi poveselimo ob cerkvenem žegnanju. Toda nekaj moraš storiti za plačilo, da si se najedel.“

„Vse rad storim, ako le smem in je meni mogoče“, pravi mladi rokodelcec.

„Glej“, reče mu eden prvih dveh, „midva sva ponev z jedjo sem prinesla, ti jo moraš pa nazaj nesti ter se tudi v najinem imenu spodobno zahvaliti za dobro kosilo. He, Adam ali boš nesel?“

„Jaz nisem Adam, ampak Peter in prav rad to storim, saj pot me vodi tako memo hiše.“

Naš novi znanec Peter, kakor vidimo, je bil še le od doma, ni še nič poznal, kako zviti in prekanjeni so mnogi rokodelski pomočniki vlasti na potih, zato je vzel vse za resnico, kar sta mu starejša tovariša-lisjaka trobila na ušesi. Poštenemu mladeniču ni prišlo na misel, da bi bila mogoče tovariša ukradla to jed.

Bili smo pričé, da se popotnikom v gozdu ni slabo godilo; bolj čudno pa se je plela stvar pri bližnjem kmetu. Ko je namreč gospodinja pripravila na mizo ter skozi okno poklicala družino kosit,

dostno. A ker večina še ni vedela, kako ravnati ž njo, oznanilo se je v cerkvi, da se bo natanko povedalo tistim, ki pridejo po krščanskem nauku v vipavski farovž. Nesreča zmodri človeka, okoli sto posestnikov se je zbralo. G. dekan je sam obširno razlagal in praktično pojasnjeval in dve uri zanimive razprave in medsebojnih podučevanj je kaj hitro minulo. Sedaj mislimo, da se rose za letos ubranimo, a Oni, ki nad zvezdami vlada in nam je poslal to šibo vinorejcem, nas še vedno lahko obišče z drugim udarcem. Moli in delaj, velja tudi nam vinarjem. Od naše strani hočemo storiti vse, da si pomagamo, a prošnje do Njega, ki nam delo blagoslovi, tudi ne smemo opustiti.

Naj omenim pri tej priliki mastnega gržljeja, ki ga je te dni prejel iz Vipavske doline „Slovenski Narod“. Sadjarska zadruga na Slapu je imela na nedeljo popoldne svoje zborovanje. Ker g. dekan kot predsednik kmetijske podružnice ni bil zraven, zagнали so takoj med svet: Njega od nikoder ni, povabljen je, pa ne pride.

Gospôdi, ki v cerkev kaj ne zahaja ne smemo preveč zameriti, če ne vé, da imajo duhovni pastirji ob nedeljah krščanski nauk v cerkvi. Po opraviu pa še vedno dohajajo ljudje k duhovnu, eden v tej, drugi v drugi zadevi, posebno še, ako ima cerkev kaj premoženja in je razposojeno kmetovalcu.

Bo li duhoven svoje stanovske dolžnosti popustil, da ustreže gospôdi, ki je sejo morda nalašč v takem dnevu in času razpisala, ko se duhovnu

ni moč udeležiti? Naj tudi pride, se li ni bati za-bavljice, kaj sedaj hodi sem, ko ga drugam kliče dolžnost? In ako ne pride, se razglasi: glejte, njega ni!

Gospôdi in njenem glasilu „Slov. Narodu“ na takem postopanju častitamo. Dober tek! Le tako naprej!

Od Drave. Prevzvišeni gospod knezoškof dr. Napotnik so se dné 8. maja srečno povrnili iz Rima. Sledečo nedeljo so se odpeljali v Celje, kjer so drugi dan slovesno za opata vmestili prečast. gospoda kanonika Ogradija. — Župnik pri stolnej cerkvi v Mariboru in ob enem kanonik postali so prečast. gospod Bohinc, dozdanji dekan v Braslovčah. — Veleč. g. Pignar pride od sv. Kunigunde za župnika k Mariji Snežnici. — Volitve v okrajno zastopništvo pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah so se izvršile na čast slovenskemu ljudstvu. — Božjastna Katarina Kosec v Litmerku pri Ptuji je zajemala vodo v studencu, tukaj jo je spopadla božjast, da se je sirota zvrnila in utonila. — Z lesom obloženi splav ali „flos“ je udaril ob most čez Dravo pri Ormožu ter se razbil. Gašpar Dogovnik iz Bistrice blizo Maribora se je vtopil, drugi štirje možje so se rešili smrti.

Škofljaves. Od visokih planin Solčavskih pa do starodavnega Celja so danes kmetske občine v narodno-konservativnih rokah. Župani so jim vrli možje, ki se zavedajo, da so sinovi matere slovenske. V tem obziru moraš obžalovaje izvzeti samo dve občini, namreč sv. Peter in Teharje. V najnovejši

vrne se v vežo pred ognjišče ter hoče vzeti ponev z jedilom ter je postaviti v ponvi na mizo, da jed ostane bolj gorka. Kdo bi popisal, kako se je čudila in jezila gospodinja, ko ni bilo nikjer ponve na ognjišču; družine pridejo v hišo in se še bolj čudijo, ko jim mati pové, da jim nima kaj dati na mizo, da morajo nekoliko počakati. Oče je stopil iz hiše okoli voglov ter gledal, kje bi zasačil nepovabljenega gosta. Nikjer ni bilo videti ničesar.

„Ali nisi nobenega videl?“ ga vpraša gospodinja.

„Nikjer ni nikogar; ej pa kaj, Bog mu blagoslovi, kdor je, naj ima danes tudi žegnanje kakor mi, ti nam pa hitro kaj novega pripravi!“ — Gospodinja pa se ni dala tako hitro potolažiti. „Saj mi ni nič za tisto jed; pa to ne gre, da bi kdo segal v moje pravice. Ti „vandravci“, vedno jih je vse polno in nobena reč ni varna pred njimi. No, pa jed naj bo že, kjer hoče, le za ponev mi je žal, ki je vendar precej vredna. Pojdite še v bližnji gozd pogledat čez cesto, tam mora gotovo biti tat še skrit.“

Ko so o tem še nekaj časa besedovali in ko je gospodinja pripravljala že drugo jed, vstopi brez-

skrbno v hišo naš znanec Peter s prazno ponevjo. — „Tukaj je ponev“, pravi Peter, nič hudega sluteč, „Bog vam povrni vašo dobroto in vam daj še veliko tako veselih „žegnanj“ doživeti, kakor letos!“

V tem pa je že toča sula na Petra; skoro ni imel več časa spregovoriti zadnjih besed. Od ene strani ga je strojil gospodar, od druge ga je obte-pavala gospodinja.

„Ti predrzni potepin, kaj so te krasti doma mati učili, in sedaj se še iz nas norčuješ?“ Nič niso hoteli poslušati Petra, da je nedolžen, da on ni ukradel ponve, da mu je vse to neznanano in ne vem, kako bi se mu bilo godilo, ko bi mu ne bila priskočila na pomoč domača hči.

„Nehajte tepsti reveža, morda je pa le nedolžen“, hudovala se je nad stariši in dosegla, da je bil Peter rešen iz hudih klešč. Potem mu je bilo še le mogoče dopovedati, kako je res prišel do tega. Ker je Peter tako nedolžno pripovedoval in ker je vest očetu in materi očitala, da sta se v jezi pre-naglila in ker sta se v tistem trenutku prikrohotala naša prejšnja znanca mimo hiše, zato so spoznali, da je Peter nedolžen.

dóbi so se po vzgledu zavednih sosedov na lastne noge postavile tudi občine: Okolica Celje, Pirešica, Dobrna, sv. Pavel. Tem se je letos častno pridružila dodaj še „nemška“ Škofljaves. Dne 28. in 29. aprila vršile so se volitve v občinski odbor. Občina šteje čez 2600 prebivalcev ter postavno odbira po 24 odbornikov. Za slovensko stran je v tretjem razredu glasovalo 238 kmetov, za „nemško“ pa 68; v drugem razredu so vrli Slovenci dobili po 58 glasov, za nemškutarstvo so skupaj spravili „nesrečo oznanjujočo“ šterilko 13; v prvem razredu je glasovalo 20 konservativcev in 9 „liberalcev“. Na ta način so dosedanjemu županu, ki še v odbor ni prišel, spodnesli predstojniški stol. Imenovanec je sicer dobra duša, le škoda, da se mu ne morejo odpreti oči, naj bi spoznal pogubonosne namene brezverskih „liberalcev“. Ti ljudje so po naših krajih najzvestejši podporniki „frajmaurarjev“ ali prostozidarjev, t. j. po našem cesarstvu sevéda prepovedane družbe, katere si prizadeva podreti „oltar in tron“, to se pravi: vničiti kristijanstvo in odpraviti postavne vladarje, vzlasti Avstrija jim je za zdaj še najbolj na poti. In te dni odstranjeni občinski predstojnik je jeden izmed tistih nesrečnih državljanov, ki se v svojem zasebnem življenju zavedajo, da so kristijani, toda v javnosti ali očitnem življenju, t. j. pri raznovrstnih volitvah vlečejo nevarni ploh liberalizma. Ob bregovih bistre Savinje od Gornjigrada do Sv. Jurija blizu Celja se tudi trgi zavedajo mile svoje matere slovenske; vsi imajo slovenski misleče župane, izzet je jedini

„Na obrisi se“, rekla je hči ter dala Petru belo ruto, da si je obrisal kri, ki mu je tekla z lice.

„Ne zameri“, pravi nazadnje oče, „nič hudega nista mislila. Zato pa, ker si pri nas toliko trpel po nedolžnem, ostani nekaj dni pri nas: mizarkega si izručen in pri naši zgornji novi hiši boš imel dela dovolj. In ostal je Peter pri hiši, ostal je teden in mesec in leto in postal je domač; med vsemi je imel sevéda najraje domačo Anko, ki se je tako krepko nanj potegnila. Tudi Anka je Petra rada videla, ker daleč na okoli ni bilo tako poštenega in pridnega mladeniča, kakor je bil zali Peter. In ko so Anki zbirali ženina, bila je vesel Anke in starišev ta: Čemu ga daleč iskati, ker imamo doma tako vrliga ženina Petra. In Peter je dobil pridno in vročo ženko, zraven pa še lepo kmetijo.

Nikoli pa ni pozabil, kako je prvokrat k hiši prišel in v spomin na te dóbi v njegovi hiši vsak popotni rokodelec „ocvrnje“, katero z veseljem pripravlja popotnikom gostoljubna Petrova gospodinja.

Vojnik. Tukaj je pač pri zadnjih volitvah v deželni zbor 19 tržanov želelo poslanca slovenskega, a le 15 nemškega, in sicer nemškega „liberalca“. Toda pri občinskih volitvah se zavedni tržani še niso resnobno postavili po robu. O gospodu županu pa velja opomba, da je tudi on v zasebnem življenju kristijanskega in torej konservativnega mišljenja, a v javnosti žalibog ne pozna razločka med konservativnim Nemcem in „liberalnim“ Nemcem ter vleče s Celjskimi „liberalci“ in tako trobi nevedoč v „frajmaurarski“ rog. Dobri ljudje še niso izgubili upanja, da bo prijaznega gospoda čas enkrat vendarle zmodril. Onidan so Škofljani narodno-konservativno zmago svojo naznanjali s tem, da so „liberalnemu“ nemškutarstvu za pogreb svirali godeci; vihrajoče zastave so spricevale, da tukaj biva rod slovenski; a daljnemu svetu je veselo naznanilo razglaševalo pokanje topičev ali možnarjev. Ni dvombe, da so vse to čuli in videli tudi konservativni prebivalci v Vojniku, v trgu, ki je najbližji sosed Škofljivesi.

Klanec pri Dobrni. Dne 5. maja je neki ovokrajni posestnik ob rebu hriba tik ceste pri svoji hiši blizu gozda našel — glavo znanega 72 let starega ubočca. Ko se je pretresljiva novica razglašala po okolici, je ljudje niso marali verovati, ampak so si razlagali kot nerodno izmišljeno šalo, ker je ravno čas, ko „buče sadijo“, češ, ako je lat debela, bodo morale tudi buče virasti debele. Toda zadeva bila je resnična. Ker so pa v obsejni občini vsi prebivalci tako pridni, da razsoden človek še sumiti ne more, da bi kateri občan bil sposoben za kakoršenobodi hudo delstvo, vsled tega smo mislili, da je siromak kje v gozdu počival in tam umrl naravne smrti, a kakšna stvar ali ptica je glavo nesla proti svojemu briogu ali gnezdu. Dne 8. maja se je rešila grozovita uganjka. Pred velikonočjo je zgorelo pol orah gozda. Med gasilci bil je tudi omenjeni uboček, dobra dušica. Soditi se mora, da je na enem prostoru gasil on sam brez tovarišev, pri tem opravilu je šibkega starbeka zagrabil plamen, a hlap nagloma zadušil. Tukaj so namreč nasledili obgoreli trup, t. j. samo noge, ostale dele so si s kostmi vred razdelili te gozdni prebivalci. Črevlji na nogama bili so nekoliko ohgani, nepoškodovana sta klobuk in palica. Kruh si je onesrečenec slinil deloma z beračenjem in deloma še s krojaštvom. Pri gasitvi je sirota strojo terbo z milodari obesil na drevo. Da mu je ista zgorela, to so gasilci znali, a da bi on smrt našel v ognju, o tem smo rvedeli še le ndaj čez šest tjeđnov vsled tega, ko je v obližje stanovanja ljudstvenega kaka žival prinesla ohabljeno glavo.

Štajaraka. Ravno je trideset let, odkar so steti cesar svojim narodom podelili pravico, naj bi si ljudje delali postave sami. To se godi za cele države

ali cesarstvo v „državnem zboru“ na Dunaji, potem po „deželnih zborih“ v posameznih deželah, n. pr. za Kranjsko v Ljubljani, za Koroško v Celoveu, za našo deželo v Gradcu. Ker se pa vsi ljudje ne morejo zbrati v „zbor“, zavoljo tega namesto sebe pošljejo za to sposobne osebe, pravimo jim „poslanci“. Po postavi vsako šesto leto v Avstriji ljudstvo izbere ter na Dunaj pošlje 358 „državnih poslancev“. Tudi poslance za „deželne zборе“ izbirajo davkoplačevalci za šest let. Ta doba je na Štajarskem, na Koroškem in še ponekod sedaj potekla. Letos bodo se torej vršili „izbori“ ali „volitve“ deželnih poslancev; na Kranjskem se je to godilo lani. Drugo leto pridejo na vrsto volitve državnih poslancev. Cesarjevo milost so sebi na korist najbolj znali porabiti takozvani „liberalci“. Ti so po svojih časnikih ljudstvu obetali zlate gradove. Davkoplačevalci so verovali sladkim besedam. Tako je prišlo, da so brezverski „liberalci“ zagospodovali po Avstriji, kjer je ogromna večina ljudstva krščanska, konservativna. Ali kaj se je zgodilo? Namesto obljubljenih „zlatih gradov“ so ubogega davkoplačevalca začeli preganjati še iz njegove „črne kože“. Državni zbor odpravil je staro postavo zoper oderuhe, vpeljal „obratno svobodo“ in ž njo izkopal grob pridnim rokodelcem in razumnim obrtnikom, dovolil razkosavanje zemljišča, dače so rastle kakor gobe po deževnem vremenu, skratka: liberalizem je začel podirati steber cesarstva, namreč kmeta, rokodelca, obrtnika. Ljudstvu so se od leta do leta bolj odpirale oči ter so tu in tam „liberal-

cem“ dajali slovo in še le čez 18 let se je posrečilo pri volitvah v državni zbor izvoliti konservativcev toliko, da jih je sedaj od leta 1879 nekoliko več, kakor liberalcev. Toda, kar so „liberalci“ skoz 18 let podirali, tega pač ne morejo konservativci popraviti tako hitro, kakor bi si človek želel. Tudi z volitveno postavo so „liberalci“ pokazali svojo „prijaznost“ kmetu. V mestu in trgu za poslanca glasuje vsakdo, če le plačuje davka vsaj 5 gld. Med kmeti pa velja tako: Za vsakih 500 oseb v občini morajo davkoplačevalci (vsaj 5 gld.) izbrati jednega moža, ki potem gre v mesto ali v trg, da tam glasuje pri izbiranju poslanca. Vzglede: Občina, kjer živi pisalec teh vrstic, šteje okoli 2000 duš. Mi po postavi izberemo štiri moža-volilce. Torej: cela naša občina velja toliko, kakor v mestu ali v trgu samo štiri družine! Tako-le „liberalec“ ljubi trpina-kmeta. In onidan je v državnem zboru nedko izračunal, da bi n. pr. v Celjskem okraju kmetje morali imeti 13 poslancev, a ne samo jednega, ako bi se razmere vravnale pravično med nemškoliberalnim Celjem in slovensko-konservativnim okrajem. Čas za volitve v deželni zbor se približuje. Liberalci in ž njimi združeni nemškutarji bodo se, kakor pri takih priložnostih vselej, sladkali kmetu, da bi ga spravili na svoj „liberalni“ mlin. Pameten davkoplačevalec bo mu znal vstreči tako, da bo se po danes veljavnej postavi vdeležil volitve ter za moža-volilce izbiral konservativne, t. j. krščanski misleče osebe, a „liberalca“ in nemškutarja nikdar!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Rujavi hrošč. Jeden najškodljivejših mrčesov za raznovrstno drevje je tako imenovani rujavi hrošč ali navadni keber. Pozna ga vsakdo, zato ga ni treba opisavati. Precej, ko hrošči konec aprila ali pa v začetku maja iz zemlje izlezejo, spravijo se nad sadno in drugo drevje ter ga objedajo. Listje vrbovo, hrastovo, brezovo, bukovo in divjega kostanja jim posebno diši. Izmed sadnega drevja ljubijo posebno češplje, manj pa hruške in jabolane. Nikdar jih pa še nisem videl na breskvah, ker jim je menda listje pregrenko. V sili žró celo jelove igle in listje poljskih rastlin in sočivja, če ni nikakega drevja blizu. Na sadnem drevju naredé stršansko škodo, če se jih veliko prikaže. Ne uničijo le cvetja istega leta, ampak oslabé drevje toliko, da še za prihodnje leto ne more nastaviti cvetnih popkov.

Samice se že malo dnij potem, ko so izlezele iz zemlje, zarijejo zopet v zemljo ter poležejo 30—40 rumenkasto-belih jajčec. Nato kmalu poginejo.

V malo tednih se izležejo iz jajec črvom podobne ličinke ali ogerci, ki objedajo travne korenine in drobne koreninice pri drevju. Koncem septembra se zarijejo globokeje v zemljo, da so zavarovane pred mrazom. Ko se pomladi tla ogrejejo, pridejo zopet višje, da so bližje korenin; navadno so že začetkom maja blizu vrha ter objedajo korenine rastlin in dreves. Oktobra meseca gredó zopet globokeje pod zemljo, da prezimujejo. Tako naredé tudi drugo leto.

Tretjo pomlad pridejo zopet k vrhu ter čez leto neznansko škodujejo koreninam rastlin in dreves. Tanjše koreninice popolno odgriznejo, večje pa ogledajo globoko v les, tako, da se drevesa in rastline podušé. Najbolj požrešne so meseca septembra, ko dostikrat korenine dreves popolno pokončajo. Ko dorastejo, se še nekoliko globokeje zarijejo v zemljo ter se zabubijo. Četrto pomlad so hrošči razviti ter pririjejo koncem aprila ali začetkom maja iz zemlje.

Tako potrebujejo ogerci cela tri leta, da se spremené v kebre.

Rujavi hrošči s svojo zalogo vred so kaj trdoživi in veliko nezgod prestopé. Žuga jim pa tudi mnogo nevarnostij, katerih ne zmagajo, zato se pa tudi le redko prikažejo v taki strašanski množini. Če nastane deževno vreme, ko pridejo iz zemlje, radi poginejo, predno izležejo svoja jajca. Veliko jih tudi ptiči požró in celó pticam-pevkam so priljubljena hrana.

Ogerci pod zemljo imajo zopet druge nevarnosti. Škoduje jim deloma velika moča in velika suša, če dalje časa traja, ker so prisiljeni iti globokeje pod zemljo, kjer pa manj hrane dobé. Nevarni so jim tudi hrošči brzci, ki je zalezujejo.

Najhujši sovražniki so jim pa krti, ki jih neutrudljivo iščejo in žró. Zato se opazuje, da se krti zlasti v tistih letih množé, ko je bilo največ ogercov, ker imajo dovolj živeža. Ali ni to opomin, da krtom bolj prizanašajmo, kakor se navadno godí? Marsikateri travnik bi bil dal lepo košnjo, ko bi se bilo krtom pustilo ogerce pokončavati. Imamo zgledov dovolj, da se je na travnikih trava čisto posušila, ker so ogrei korenine obžrli; včasih se dá vsa trava po tacih senožetih kar z roko posneti, ker je vse izpodjedeno.

Res je, da krti, če jih je veliko, zemljo zelo prerijejo, vendar ti rovi niso tako blizo drug zraven drugega, da bi to rastline v rasti oviralo; tudi izpere polagoma dež prst naritih krtin vsaj deloma v rove. Vsa ta škoda pa zgine, če se krtine pridno z grabljami razpahnejo in razgrabijo. Če se le preveč krtov zaredi, se jih lahko nekaj polovi; toda navadno tako večinoma poginejo, če ne dobé več mrčesa pod zemljo, ker lakote ne morejo prenašati.

Stvarnik je tedaj tako uravnal, da se rujavi hrošči preveč ne razmnožé; ako se pa pri ugodnem vremenu in drugih razmerah tako zaredé, da delajo veliko škodo, jih moramo pa tudi sami pokončavati. Polovimo jih pa, če jih otresemo zjutraj zgodaj z drevja, tedaj ne morejo sfrčati. To se tudi lahko stori zvečer po solnčnem zahodu. Če bi vsak vrtnar tako ravnal ter na tleh ležeče kebre pridno pobiral in pokončaval, bi bili vrti prosti hroščev in ogercov. Ugonobé se nabrani hrošči s tem, da se vržejo v jamo in poparijo z vrelo vodo. Čez kaj časa se porabijo za gnoj na polji in travnikih ali pa okoli sadnega drevja.

Težje se pride ogercem do živega. Veliko se jih spravi po leti na dan pri oranji. Ker so pri solnčnem svitu zelo okorni, zato je lahko pohrustajo vrane in kavke. Če je travnik od ogercov tako razrit, da ne rase več trava, ga je treba preorati in ogerce pobrati. Nabrani ogerci se dadó prešičem,

tudi za race so slastna piča. Travnik se nato poseje z deteljo ali travo.

Naj pri tej priliki še omenim, da na Češkem za letošnje leto plačujejo za 1 liter nabranih kebrov ali ogercov po 2 krajcarja. Polovico teh stroškov bodo plačale občine, polovico pa dežela.

Kmetijsko in gozdarsko razstavo na Dunaji so danes odprli. Kakor vse kaže, bo razstava velikanska, morda največja vseh dosedanjih kmetijskih razstav. Tudi kmetijska družba kranjska ima poseben paviljon. S Kranjskega bodo razstavljena semena vseh naših poljskih sadežev, zlasti vse vrste fižola, domači platnarski ter lesarski obrt, pletarstvo, podobe kranjskih kmetijskih stavb, orodje, stroji, čebele, mlinarski izdelki, itd. — Razstava bo odprta do 15. oktobra ali 1. novembra.

Da se rja ne prljema poljskega orodja lahko zabraniš, če namažeš železne dele z zmesjo iz sala (špeha) in smole. V ta namen raztopi skupaj 3 dele sala in 1 del smole ter namaži to zmes s pomočjo kake krtače ali cunje. Najbolj fino in najbolj težko orodje iz jekla in železa se s tem lahko dobro ohrani.

Oleandrov strup. Znano je, da je oleander strupen in na Laškem pazijo na to, da se ne pomešajo njegove veje med živinsko krmo. Tudi vrtnar mora paziti, da se ne vreže z nožem, s katerim je prej rezal oleander in je na njem ostalo še kaj oleandrovega soka; napravijo se hude rane. Novejši čas rabijo tu pa tam oleandrova peresa kot strup zoper miši. Listi se posušé, stolčejo v prah, pomešajo s peskom ter natresejo v mišje luknje. Oleandrov duh je mišim tako zopern, da se precej drugam preselijo in ne povrnejo.

Pri plečvi osata ni dovolj le površno plevel populiti, ker potem iz korenine precej na novo požene, ampak glavna reč je, da se korenina sama kolikor mogoče globoko iz tal izruje, ker le tako se dá preprečiti, da več ne požene. V ta namen se rabijo posebni precej dolgi, ozki noži, podobni prav ozki lopati, s katerimi se zareže globoko v tla ter izpuli osat in drug globoko vkoreninjen plevel, tako da se dobi kolikor mogoče dolg kos korenine.

Spečentne se le prepogosto pripeté in predno pride zdravnik, se ravna dostikrat z ranami ravno narobe. Če se spečeš le malo, le koža ti postane rudeča, tedaj zadostuje, če pokriješ skeleče mesto z oljnato bato. Ali pa se ti spusti mehur. Mehurja ne smeš odtrgati, ampak napravi vanj mnogo majhnih ubodcev ali zarez, da more voda iz njih izteči; potem se pokrije rana zopet z oljnato bato ali pa se namaže z mazilom, narejenim iz lanenega olja, pomešanim z enakimi deli apnene vode. — Če je

pa koža s pod-njo ležečimi deli vred pokončana in ožgana, se pokrije opečeno mesto zopet z oljem in bato, ali pa s platneno blazinico (kompresa), ki je napojena s kako tako tekočino, ki gnojenje zabranjuje. V ta namen se najbolj priporoča karbolna kislina. Svetuje se vsakemu, imeti pri hiši kakih 100 gramov čiste karbolne kisline. Toda treba je zelo paziti, kam se shrani, ker je hudo strupena, če

se zavžije. Kadar se rabi, se je pomeša 2 dela na 100 delov vode, tedaj 1 žlica na 1 liter vode.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gl. 60 kr.; koruza 5 gl. 20 kr.; ječmen 4 gl. 90 kr.; oves 3 gl. 50 kr., koruza 5 gl. 35 kr., proso 5 gl. 50 kr., hajdina 4 gl. 93 kr., krompir 2 gl. 10 kr., vse po hektolitr; kilo fižole 8 kr., leče 28 kr., graha 20 kr.; jajce 2 kr.

Razne vesti.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) bodo delili zakrament sv. birme: Dne 7. junija v Ljubnem, 8. junija v Mošnjah in 9. junija v Lešah; dne 10. junija v Križih, 11. v Kovorju, 12. Podbrezjem, 13. v Dupljah, 14. v Naklem, 15. v Goricah in popoldne v Trsteniku, 16. v Preddvoru, 17. v Kokri, 18. na Šenturški Gori, 19. v Velešovem in 20. v Predosljah. Dne 29. junija v Škofji Loki, 30. v Selcah in Bukovšici, 1. julija v Dražgošah, 2. julija v Zalem Logu, 3. v Sorici, 4. v St. Lenartu in Javorji, 5. na Trati in v Lučinah, 6. v Leskovci, 7. v Novi Oselici in 8. julija v Stari Oselici; dne 7. avgusta v Ribnici, 8. v Gotenici, 9. v Morovcu, 10. v Dolenji Vasi, 11. pri Sv. Gregorju in 12. na Robu; dne 19. avgusta v Stranjah in Gozdu, 20. avgusta v Nevljah in na Selih, 21. v Vranji Peči, 22. na Rovi in 23. v Zlatem Polju.

(Umrli so knezonadškof v Solnogradu) doktor Albert Eder, star 72 let. Pravico škofa izbirati imajo kanoniki v Solnogradu. Volitev se bo vršila dne 20. maja.

(V Celji) je neki vojak nevarno z bajonetom prebodel mestnega paznika Šantla.

(Na Tepini pri Konjicah) je prevžitnik Črešnjak s sekuro usmrtil posestnika Prosenjaka.

(Stanovitnost zmaga vse težave.) Pred 30 leti pride v prodajalnico bogatega trgovca na Škotskem deček, bos, razcapan in prosi, da bi ga sprejel v službo kot tekalca, ki bi mu prinašal in odnašal; vse kar potrebuje in oddaja. „Moj tekalec mora biti od jutra do večera na nogah,“ pravi trgovec, „zato ti pred vsem potrebuješ čevljev za to službo.“ — Deček žalosten odide. V dveh mesecih zopet pride. Delal je in se trudil, da je prislужil čevlje. „Ali me bote sedaj vzeli v službo, ko imam trdne čevlje?“ — „Rad“, pravi trgovec, „toda v takih capah bi nam sramoto delal, zato te tudi s čevlji ne morem sprejeti.“ Deček zopet odide žalosten. — Šest mesecev pozneje zopet pride in sicer obut ter čedno napravljen. „Ali znaš brati in pisati“, vpraša ga trgovec. Ko deček pove, da ne zna, ga trgovec

zopet odslovi, češ, kdor pisma prenaša, mora znati brati, da vé, komu jih ima izročiti. Deček obledi in ves potr t odide, ne da bi kaj spregovoril. — Šel je in obiskaval prav pridno večerno rokodelsko šolo. Čez leto in dan zopet pride k trgovcu ter mu reče: „Sedaj znam brati in pisati.“ — In trgovec ga poskusi, spozna, da je resnica ter pridnega dečka vzame v svojo službo, kjer ima sedaj že dolgo lepo plačilo. — Le kdor je stanoviten in se ne vstraši nobenih težav, tak dandanes kaj doseže med svetom.

(Koliko premore navada.) Filip III., kralj španjski, je zasedel prestol kraljevi. Da so bile velike slovesnosti, se ume, pa da bi tudi jetniki občutili veselje, pomilostili so jih veliko in izpustili iz ječe. Med pomiloščenimi bil je tudi starček, ki je dolgih 47 let preživel v ječi. Čudno je pogledal uradnika, ki mu je naznanil: vi ste prosti, ter se lahko precej povrnete k svojim ljudem. Tresoč se na vsem životu stopa po stopnjicah na prosto. Ni čuda, tako ni že hodil 47 let. Ko pride na dvorišče, obstane. Tako velicega prostora ni že dolgo opazil, dvoriščni zid se mu je zdel tako daleč, kakor nam gorovje, do katerega je hoditi par ur. Kočijo najmò za njega, da se pelje domov. Ali naglega dirjanja starček ne more prenašati, omotica se ga loti. Prosi, naj ga puste iz voza. Boje se, da bi ne mogel peš korakati, ukažejo počasi voziti. Spominjal se je še, v katerem delu in na katerem kraji je stala prej njegova hiša, a ko tje dospejo, bila je zdaj široka ulica in mesto borne hišice zidana je velika palača. Le en starček je oproščenega jetnika še spoznal, bil je pri njem za hlapca v mladosti. Pripoveduje svojemu prejšnjemu gospodarju, da je njegova žena umrla žalosti pred 30 leti, a otroci so šli po svetu, sam Bog vé kam. Pobit je poslušal starček žalostna poročila, zdaj zaprosi spremljevalce, naj ga peljejo k ministru nazaj. To se zgodi. In kaj prosi starček ministra? — Naj ga zopet zaprejo v temno ječo, svet za njega nima nobene veljave, med tujimi obrazi in neznanimi razmerami ne more živeti. Zelja se mu sicer ni izpol-

nila, pač je pa dobil malo penzijo in njegov prejšnji hlapec je oskrboval staremu svojemu gospodarju, kar je potreboval. Udomačiti se le ni mogel, prostosti ni znal uživati. Vedno je čepel doma v sobi, dokler ga ni čez par let smrt preselila v še samotnejšo sobo — v grob.

(V vojašnico) pride general nadzorovat vojake. Med drugimi tudi vpraša pri menaži vojaka: „Ali ste zadovoljni s kosilom?“ „Zadovoljni, gospod general.“ — „Ali ne dobi vaših eden večji porejton“, drugi manjši?“ — „Ne, gospod general, vsi dobivamo le majhne.“

Šivilje pazite!) V Berlinu je šivilja robila barvane predpasnike; barva je šla od blaga ter se je nabirala šivilji za nohti. Dekle ni pazilo na to ter si je nevede z nohtom bulico razpraskala na vratu. Majhna rana naenkrat zateče; nastanejo hude bolečine in ker vrat vedno bolj oteka, pokličejo zdravnika, ki je dogual, da si je deklica s strupeno barvo po neopretnosti zastropila kri. Vse poskušnje zdravnikove ohraniti deklici življenje, bile so zastonj.

(Ženitnina na cesti.) Nedavno so obhajali na Dunaju neko ženitnino v gostilnici. Kaj je bilo vzrok, ne vemo, to je znano, da so se jeli svatje med seboj prčkati in tepsti, ko so se nekoliko vina navlekli; gostilničar nekoliko časa gleda in tolaži, a ko sledujoče vse nič ne pomaga, priskoči na pomoč ter pospravi polgoma vse svate z ženinom in nevesto vred — na cesto. — Skoraj, da se to ni zgodilo prvokrat, in neumnost bo poskrbela, da tudi ni bilo zadnjokrat.

(Koliko ljudi umrje vsaki dan.) Zračunali so, ako je vseh ljudi na svetu 1200 do 1300 milijonov, da jih umrje na leto 32 milijonov, na dan 88 tisoč, na uro \$600 in na minuto 60 ter imamo na vsako sekundo na svetu novega mrliča — Memento mori — Spomni se, da bo treba umreti!

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 4. junija.

Tržne cene v Ljubljani dne 10. maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, krtl.	7 15	Špeh povejen, kgr.	— 68
Raj.	5 35	Surovo maslo,	— 80
Jelmen.	4 87	Jajce, jedno	— 2
Ovas.	3 57	Mleko, liter	— 8
Ajda.	3 40	Goveje meso, kgr.	— 58
Prose.	4 87	Teleče	— 56
Koruz.	4 55	Švinsko	— 60
Krompir.	3 57	Koščunovo	— 40
Lein.	10	Pisamec	— 45
Grah.	14	Grob	— 20
Pšič.	8	Senz, 100 kgr.	1 78
Maize.	kgr. — 95	Slama.	2 12
Maiz.	— 68	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež.	— 60	„ mehka.	4 50

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilno naročbo. Predastitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajalnih mix itd. sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—5)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko grebenasto sukno,

ki se da prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm širokosti za

celo obleko

6-5 metra le 3 gl.

Kder le edenkrat kupi, prebriga se, kako izvrstno se da prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošljajo po čudovito niski ceni in sicer:

po gl. 3-75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5-50 3-10 m. za boljše obleko,

po gl. 8-50 3-10 m. za fino obleko,

po gl. 6— 2-10 m. za ogrtač, franc. pique-gilet za gl. 1-50.

Blago za talarje za predast. duhovščino (tudi za poletne sukne) 1-20 m. široko, meter gl. 1-50

Črni peruvianske in doskins za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10— naprej.

Modno blago za gospé.

Karirano in črtasto blago 60 cm. šir. za posebne sukne in otroška oblačila, 10 m. gl. 2-50.

Joupen in tržično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3-50, druge vrste gl. 2-80.

Kupi se o priliki! Zdrblago, pristno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3-50

Brokat- in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vseh modnih barv, 10 m. gl. 3-60

Doris, najnovejšo karirano modno blago, čista volna, 10 m. prv. gl. 10, sedaj le gl. 6-50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovejših barvah 10 m. le gl. 4-50.

Kazimir, dvojna širjava, črno in barvano, 10 m. 4 gl.

Volneno aliha, dvojna širjava, volneno blago, črno in drugačnemodne barve 10 m. gl. 6-50.

Medrotiskani kreton, 10 metrov gl. 2-50 in gl. 3-20.

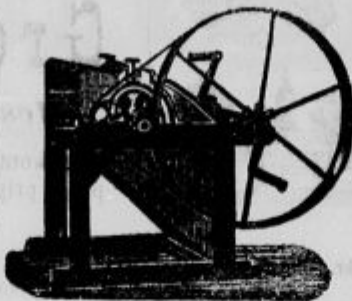
Elegantno in bogato emišljeni uzrci se pošljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, uzrci sukna in rezanega blaga brezplačno in franks. Pošljaja se s poštnim povzrojem. (16—4)

Loterijske srečke.

Trst	3. maja:	85,	79,	81,	27.
Line	3. maja:	53,	70,	61,	68,
Gradec	10. maja:	31,	54,	67,	15,
Dunaj	10. maja:	77,	56,	30,	43,
Brno	30. aprila:	63,	7,	4,	14,
Praga	7. maja:	35,	74,	48,	82,
					9,
					70.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronospere,
mlini za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovjša
zestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogičin vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razpredajalcem najugodnejši pogoji.

(10-4)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

„Zam gold.
Reichsapfel“

J. PSERHOFER-j

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse števil. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 tacimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljavo: zavoj kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 1/2 gld.

Univerzalni obliž prof. **Studela**, domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Universalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljavam s povzetjem. (12-7)

Navedene specialitete dobijo se tudi v **Ljubljani** pri lekarnarju **G. Piccoli-ju**.

Deželna lekarna Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

pri „Mariji Pomagaj“ Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano branilo proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Cvet zoper luskin, najboljšje sredstvo za odstranjenje nitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., duc. 5 gold.

Dorševo ribje olje najboljšje baže, katero jedino zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v želodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold., 5 duc. 4 gold.

Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gold.

Greško, tudi želodec krepčujoče vino, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol litra, z navodilom rabe 80 kr.

Horstova voda za oči proti unetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekoaljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlice. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne krogljice proti vsem boleznim, ki od želodca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in navodilom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitkov 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Külleryer. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gold. 30 kr. z navodilom rabe vred.

Krogljice za bledico dr. Blanda (pocukrane) proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Krogljice za trakulje, gotovo sredstvo proti trakulji. Cena z navodilom 2 gold.

Malaga-vino najboljšje vrste za prebolele. Stekl. 1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo priljubljeno zdravilo proti boleznim želodca. Steklenica 20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno tak od mene le 40 kr.

Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se ničvrednih ponaredob, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na Kranjskem. Npravlja se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočneje. Isto tako se dobé vsa zdravila po receptih napravljena, vedno sveža in najboljšje vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosím vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

Prašek za šurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Sallellino kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallellino kislil zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripavosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih planinskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.

Stekl. 40 kr., 1/2 duc. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo proti zlategi hili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škatljica z navodilom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsakovrstne rane, vnetje oteklina itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Dufova iz ameriških rastlin, ohranjuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogroce, grinte in druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom salicilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena butelj 1 gold. 20 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter najboljšje vrste, za krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želodčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Medicinalna mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašiče zoper vse prašičje bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašiče po poskušnjah potrjen proti prečemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, oteklino, spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim. Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje krogljice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.